

Архиерейска света Литургия на празника Преображение Господне в храм “Възнесение Господне” - Шумен

На 6 август 2019 г. Православната църква чества Господския празник Преображение Господне. Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Йоан отслужи Божествена света Литургия в шуменския храм, посветен на друг голям Господски празник – Възнесение Господне. В съслужение с Архиерея бяха архиерейският наместник на Шуменска духовна околия и председател на храма ставрофорен иконом Димитър Стойков, иконом Красимир Капитанов – председател на храм “Св. Три Светители” и митрополитският дякон Любомир Георгиев.

С благословение на митрополит Йоан в град Шумен бе пренесено копието на чудотворната икона на Пресвета Богородица “Всецарица” (на гръцки “Пантанаса”), намираща се в храм “Свети Атанасий” – Варна. Благолепният храм бе изпълнен от множество християни, събрали се за празничното

богослужение, което песенно украси сборна група с диригент Тодор Тодоров. На празника Преображение Господне прозвучаха откъси от второто съборно послание на свети апостол Петър (1:10-19) и евангелието според свети апостол и евангелист Лука (9:28-36).

По време на причастния Негово Високопреосвещенство произнесе проповед, започвайки с встъпителните думи: „Обични в Господа братя и сестри, днес е Преображение Господне. Един от 12-те велики празници в богослужения ни кръг, който е изключително важен. И Който Христос, нашият Спасител, говорейки с учениците Си малко по-рано преди този празник и преди това събитие, ги подготви полека-лека за онова, което щеше да се случи“.

Митрополитът представи иконата на Божията Майка „Всецарица“, която е „известна, характерна и присъстваща със своето чудотворение в манастира Ватопед в Света Гора. Тази икона е интересна с това, че пред нея са се молили много, много човеци и са намирали изцеление хора, които са болни от тежки онкологични заболявания. Затова и преди няколко години група духовници от храм „Свети Атанасий“, с иждивението на православните християни във Варна, направиха възможно този образ да се изпише в Света Гора и да се донесе, и да бъде постоянно пребиваващ във варненския храм „Св. Атанасий“.

„Връщаме се към Преображението Господне. Кой са евангелистите, които свидетелстват за този празник? Трима са. Евангелистите синоптици (в конкретния случай тази гръцка дума няма отношение към прогнозата за времето, а означава, че тримата автори са „гледали заедно“) свети евангелист Матей, свети Марк и свети евангелист Лука. Свети евангелист Матей, в 17-та глава на своето евангелие, каза: „И след шест дни Иисус взе със Себе Си Петра, Иакова и Йоана, брат му, и възведе ги насаме на висока планина; и се преобрази пред тях: и лицето Му светна като слънце, а дрехите Му станаха бели като светлина. И ето, явиха им се Мойсей и Илия, разговарящи с Него. Тогава Петър отговори Иисусу и рече; Господи, добре е да бъдем тук; ако искаш, да направим тук три сенника: за Тебе един, за Моисея един, и един за Илия. Докле още той говореше, ето, светъл облак ги засени; и чу се из облака глас, който казваше: Този е Моят възлюбен Син, в Когото е Моето благоволение; Него слушайте“ (1:1-5). Всъщност този глас на Бог Отец прозвуча и на празника Богоявление, но без последната фраза „Него слушайте“. Днес обаче той прозвучава в тази пълнота, която свидетелства светият евангелист.“ – заяви митрополит Йоан и допълни: „Но той говори за шест дни – „И след шест дни Иисус взе със Себе Си тримата

апостоли” (Мт 17:1). Следователно за нас е важно да размислим кое е събитието, което е било преди шест дни. Защото действително тук ще има важност в това, че Самият Иисус “начена да открива на учениците Си, че Той трябва да отиде в Йерусалим и много да пострада от старейте, първосвещениците и книжниците, и да бъде убит, и на третия ден да възкръсне” (Мт 16:21). Следователно Христос каза на Своите ученици за онова, което щеше да предстои, а именно: кръстните страдания на Спасителя, Неговата смърт и Възкресение. Шест дни след това Той се отправя към планината Тавор и се извършва Преображението Господне – и забележете, че това, което се случва, е нещо много интересно – Той се преобразява пред светите апостоли и лицето Му светва като слънце, но тази светлина не е била физическа. Тази светлина е била божествената нетварна светлина на Спасителя в онова безспорно доказване на Неговото божествено достойнство. Защото учениците Христови трябваше да се уверят, че това действително е Синът Божий. Не някой друг, свети апостол Петър пръв изповяда, че Христос е Синът Божий (виж Мт 16:16). Следователно, с проявлението на божественото Му достойнство, с това преобразяване на една нетварна светлина, светите апостоли видяха един друг свят, един друг мир, една друга действителност. Защото свети апостол Петър щеше да каже: “И ето, явиха им се Мойсей и Илия” (Мт 17:3). И веднага ще си зададем въпрос – нима апостолите са имали портрети на тези древни пророци? Съвсем не, но онова, което се е случвало пред техните очи, е именно изява на онази божественост и на онова, което е уникалната връзка на Мойсей, на когото бе даден Декалогът (Десетте Божии заповеди) на Синайската планина и Илия – онзи ревнител Божий, който беше взет с огнена колесница на Небесата. Тези двама човеци се явяват в това събитие, което прекрасно е изобразено именно в иконописната традиция на светата ни Църква“.

Митрополит Йоан разкри на присъстващите личността на свети Григорий Палама, който разяснява част от евангелския текст, посветен на празника. Архиепископът заяви: „Свети Григорий Палама (1296-1359 г.) е един светец, като архиепископ на Солун, който идва в особено тежко време, когато трябва да защити учението за Божията благодат, защото западните богослови отричали именно тази нетварна енергия на Бога и тази Таворска светлина. До голяма степен свети Григорий Палама, тълкувайки това събитие на Преображението Господне, казва следното – всъщност чрез това събитие се яви Царството Божие и апостолите усетиха именно това Божие присъствие и това Царство. Неминуемо към това Царство принадлежи Спасителят Христос със Своето Божествено естество. Той е Второто Лице на Светата Троица. Но има нещо интересно, което свети Григорий Палама разкрива при

тълкуването на текста според свети евангелист Матей (Мт 17:1). Обаче подобен текст съществува и според свети евангелист Лука (Лк 9:28) и там има една съществена разлика, която се появява и която свети Григорий обяснява. Подир тия думи, за които говорихме, когато Христос говори на учениците за Своята смърт, свети евангелист Лука говори, че са минали осем дни, откакто Христос взема със Себе Си Петър, Иаков и Йоан. Свети евангелист Матей говори за 6 дни, свети Лука говори за 8 дни. Следователно тук свети Григорий Палама прави едно ясно разграничение. Той казва, че това не е противоречие между евангелистите. Ако се сметне деня на самата среща и последния ден на самия празник, стават осем. Обаче, ако сметнем дните и не смятаме деня, в който Христос е произнесъл думите Си към учениците Си, и съответно празника Преображение, стават шест. Тоест това е нещо, което в хронологически аспект не е толкова важно. По-важно е, че в това число 8 свети Григорий Палама говори за нещо много интересно. Той ни връща в Стария Завет, в книга Битие – това е първата книга от Свещеното Писание, – където във втората глава се говори, че Господ сътвори света в шест дни и на седмия си почива от Своите дела. Но осмият ден на творението, това е именно Царството Божие, което се явява след свършека на света, погубен от греха на човеците и при Второто идване на Христос. Следователно тук свети евангелист Лука подчертава осмия ден на творението, защото в този ден всъщност се изявява и Царството Божие, което ще дойде тогава, но се чувства и днес, както светите апостоли го почувстваха в Преображението Господне... И сега един въпрос, който отправям към вас. Всички вие, които сте активни участници в нашия църковен живот, все ще сте преживели оня момент на тиха радост и мир, и спокойствие, когато сте се изповядали след тайнството Изповед и когато сте се причастили след Тайнството Причащение. Можем да кажем, че в тези два момента ние предвкуσαμε именно Царството Божие и този осми ден, който споменава свети евангелист Лука и който тълкува свети Григорий Палама...“.

Архиереят поздрави всички с празника и благопожела да бъдем добри, да бъдем вярващи, защото Божията благодат в този празник, именно тази Таворска светлина действа. Той изрази радостта си от присъствието на множество млади човеци и завърши проповедта си с пожеланието: „Онези, които са загубили вярата си, да я възвърнат, онези, която я носят със сърце, да я умножават и утвърждават, а онези, които се съмняват, да прогонят съмненията и да се постараят да намерят причината за тези съмнения вътре в себе си. И тогава този мир от Преображението Христово, тази светлина в Царството Божие, която се предвкуса макар и по-слабо като през огледало, както казва светият апостол, но след нашата смърт, дай Боже, да бъде лице

в лице. Честито Преображение Господне!“.

Иконата на Пресвета Богородица “Всецарица” остана в храм “Възнесение Господне” до следобед, когато бе пренесена в шуменския храм “Свети Три Светители”, където бе отслужен Молебен канон на Пресвета Богородица.

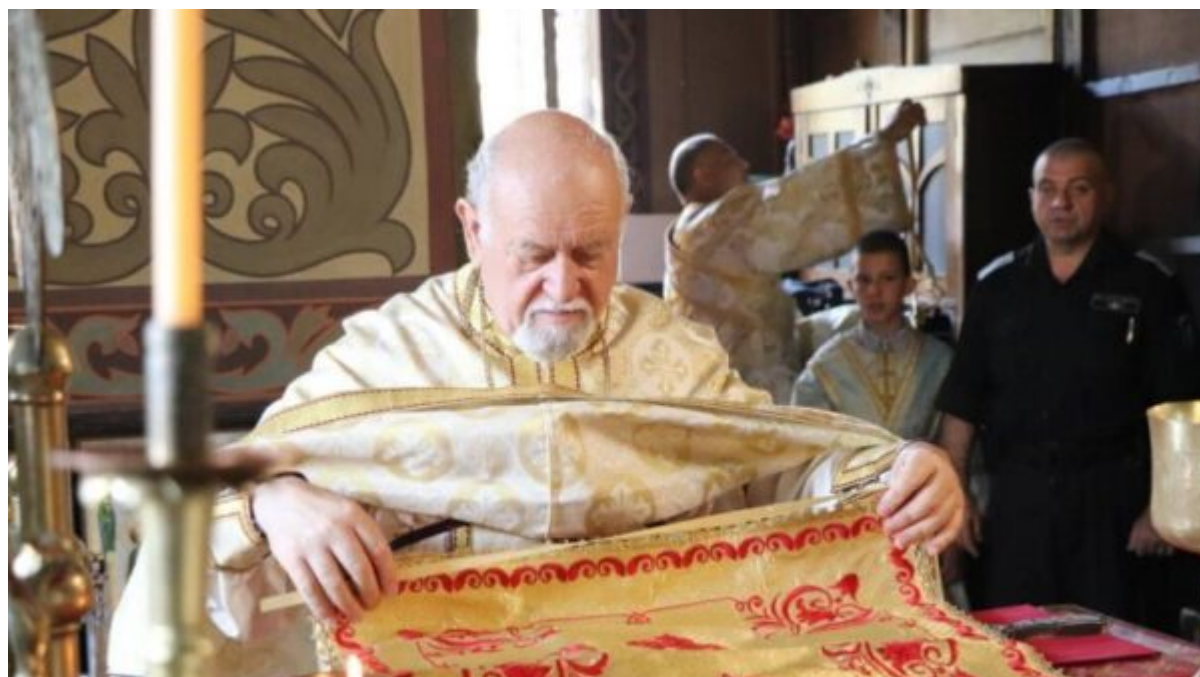
Преображение Господне е празник, учреден в Палестина между V и VII век. Той е свързан с обновяването на храма “Св. Преображение”, изграден от света равноапостолна царица Елена на планината Тавор в чест на тримата апостоли Петър, Иоан и Иаков. От Иерусалим много по-късно този празник бил въведен из целия Изток, а после – и на Запад. Според Теодор Валсамон (XII век; византийски каноник и писател, патриарх на Антиохия) този празник бил предшестван от едноседмичен пост. По-късно този пост се обединил с едноседмичния пост на празника Успение Богородично (15 август) и така се получил съвременният петнадесетдневен Богородичен пост. По стар обичай, практикуван в Иерусалим, на този ден се благославя гроздето.[1]

[1] Чифлянов, протопрезв. проф. Б. Православна литургика. С., 2008 г., с. 97-98.

ВАРНАНСКА И ВЕЛИКОПРЕСЛАВСКА
СВЕТЛА МИТРОПОЛИЯ
www.mitropolia-varna.org

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ
www.bg-patriarshia.bg

/ Снимки и текст: Георги Великов – bg-patriarshia.bg